

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de către Valentin Filipciuc,
reprezentat de avocatul Roman Stici,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
către Societatea cu Răspundere Limitată „Catol Lux” împotriva lui Valentin
Filipciuc privind încasarea prejudiciului,

împotriva încheierii din data de 15 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți,

*(Dosarul nr. 2r-129/24
nr. PIGD 2-23004212-01-2r-12032024)*

Termenul de declarare a apelului. Cererea privind repunerea în termenul de procedură urmează a fi motivată și probată. Repunerea în termen nu poate fi admisă pe motive formale, dar justificate.

Judecătoria Edineț, sediul central, jud. G. Bîrsan
Curtea de Apel Bălți, jud. S. Procopciuc, D. Corolevschi, E. Grumeza

18 decembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de către Valentin Filipciuc, reprezentat de avocatul Roman Stici,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Diana Stănilă, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. În data de 06 ianuarie 2023 SRL „Catol Lux” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Valentin Filipciuc privind încasarea prejudiciului.

2. Prin hotărârea din data de 07 decembrie 2023 a Judecătorei Edineț, sediul central s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către SRL „Catol Lux”, s-a încasat de la Valentin Filipciuc în beneficiul SRL „Catol Lux” prejudiciul în mărime de 31 644,18 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 2 606 lei. (f.d.14, vol.II)

3. În data de 12 ianuarie 2023 avocatul Roman Stici, în calitate de reprezentant al lui Valentin Filipciuc, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Edineț, sediul central din 07 decembrie 2023, solicitând repunerea în termen a apelului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri privind respingere cererii de chemare în judecată, compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 23-24, vol.II)

4. Curtea de Apel Bălți prin încheierea din data de 15 februarie 2024 a respins cererea cu privire la repunerea în termen a apelului depus de către avocatul Roman Stici, în calitate de reprezentant al lui Valentin Filipciuc, a restituit apelantului cererea de apel cu toate documentele. (f.d.27-29, vol.II)

5. Împotriva încheierii instanței de apel a depus recurs Valentin Filipciuc, reprezentat de avocatul Roman Stici, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, soluționarea și admiterea cererii privind repunerea în termen a apelului. (f.d.36-37, vol. II)

6. În motivarea recursului recurentul a menționat, că încheierea contestată încalcă dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 din CEDO, negându-i-se în mod nejustificat posibilitatea de a contesta hotărârea, care îi afectează drepturile și interesele personale. Argumentul instanței de apel referitor la termenul de apel și repunerea în termen reflectă o interpretare eronată art. 362 și art.116 din Codul de procedură civilă.

7. În opinia recurentului instanța de apel a dat o interpretare prea restrictivă și tehnică, care contravine principiilor de bază ale dreptului la un proces echitabil și accesul la justiție. Ambiguitatea legislativă referitoare la calcul termenului de apel, ar trebui interpretată într-un mod, care favorizează accesul la justiție și dreptul la apărare, conform practicii CEDO.

8. Interpretarea și aplicarea normelor procedurale într-un mod, care restricționează nejustificat aceste drepturi contravine atât legislației naționale, cât și convențiilor internaționale la care Republica Moldova este parte.

9. Avocatul Roman Stici a menționat, că atât acesta, cât și apelantul Valentin Filipciuc au acționat cu bună-credință, bazându-se pe interpretarea rezonabilă a termenilor legali. Refuzul de a recunoaște această bună-credință și de a penaliza partea, pentru o posibilă interpretare eronată a termenilor legali, care sunt în sine ambigui, constituie o încălcare a drepturilor procesuale fundamentale. Refuzul de repunere în termen a apelului și interpretarea restrictivă a termenilor de apel limitează în mod semnificativ accesul la justiție și contravine principiului accesul liber și neîngrădit la instanța de judecată.

10. Recurentul a mai indicat, că instanța de apel a stabilit greșit termenul limită pentru declararea apelului, or, interpretarea principului accesului la justiție, trebuie să prevaleze în fața unei interpretări formale și rigide a termenilor legali. În plus, în condițiile în care, legislația nu distinge clar zilele lucrătoare de zilele calendaristice principiul protecției drepturilor fundamentale ale apelantului ar trebui să primeze, favorizând interpretarea care extinde accesul la recurs.

11. Totodată a indicat, că instanța de apel nu a luat în considerație, că comunicarea hotărârii judecătorești către Valentin Filipciuc nu a respectat creițele legate de formă și fond pentru a fi considerată o comunicare oficială și validă. Astfel, omisiunea termenului de îndeplinire a unui act de procedură din motive întemeiate, la caz recepționarea necorespunzătoare a hotărârii instanței de fond, justifică repunerea în termen.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

12. Art. 61, alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilește că:

„Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.”

13. Art. 75, alin. (4) din Codul de procedură civilă reglementează următoarele:

„Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.”

14. Art. 100, alin. (1) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, *la adresa electronică indicată în cererea de chemare*

în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.”

15. Art. 110 din Codul de procedură civilă reglementează că:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

16. Art. 111, alin. (1), alin. (3) din Codul de procedură civilă statuează că:

„Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. Dacă, începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

17. Art. 116, alin. (1-3) din Codul administrativ stabilește că:

„Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanța. Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).”

18. Art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că:

„Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.”

19. Art. 392, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă prevede că:

„Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.”

20. Art. 425 din Codul de procedură civilă reglementează că:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

21. Art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă stabilește că:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

22. Cu referire la termenul de declarare a recursului prevăzut de art. 425 din Codul de procedură civilă, instanța de recurs reține, că încheierea Curții de Apel Bălți a fost pronunțată în data de 15 februarie 2024, fiind notificată avocatul Roman Stici, prin intermediul poștei electronice, în data de 16

februarie 2024, recursul a fost expediat la adresa electronică a instanței de apel în data de 02 martie 2024.

În aceste circumstanțe Valentin Filipciuc, reprezentat de avocatul Roman Stici, a respectat termenul de contestare.

23. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând prevederile art. 426, alin. (3) din Codul de procedură civilă a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs, au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

24. Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată, că Judecătoria Edineț, sediul central prin hotărârea din 07 decembrie 2023 a admis cererea de chemare în judecată depusă de către SRL „Catol Lux”, a încasat de la Valentin Filipciuc în beneficiul SRL „Catol Lux” prejudiciul în mărime de 31 644,18 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 2 606 lei. (f.d.14, vol.II)

25. Instanța de fond a expediat dispozitivul hotărârii la adresa electronică roman.strici@gmail.com, care este gestionată de către avocatul Roman Stici or, este indicată în mandat, precum și în cererea de recurs. (f.d. 242, vol. I, 36-37, vol. II)

26. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, avocatul Roman Stici, în interesele lui Valentin Filipciuc, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Edineț, sediul central din 07 decembrie 2023, solicitând repunerea în termen a apelului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri privind respingere cererii de chemare în judecată, compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 23-24, vol.II)

27. Curtea de Apel Bălți prin încheierea din data de 15 februarie 2024 a respins cererea cu privire la repunerea în termen a apelului depus de către avocatul Roman Stici, în calitate de reprezentant al lui Valentin Filipciuc, a restituit apelantului cererea de apel cu toate documentele. (f.d.27-29, vol.II)

28. Efectuând controlul judiciar al încheierii din 15 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți, instanța de recurs constată, că instanța de apel întemeiat a respins cererea cu privire la repunerea apelului în termen și a restituit apelul depus de către avocatul Roman Stici, în calitate de reprezentant al lui Valentin Filipciuc.

29. La acest aspect instanța de recurs menționează, că din conținutul art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă rezultă că apelantul urma să depună apelul în termen de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii. Or, termenul de procedură instituit de legiuitor este prevăzut de o normă imperativă și trebuie executat întocmai. Articolul 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă stipulează, că începutul curgerii termenului de

depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – de la data pronunțării dispozitivului hotărârii a instanței de fond.

30. Prin urmare, momentul notificării/comunicării dispozitivului hotărârii judecătorești participanților la proces, nu influențează data de când începe să curgă termenul de 30 de zile de contestare a hotărârii judecătorești prin depunerea cererii de apel.

31. Legiuitorul prin instituirea termenelor procedurale a urmărit respectarea regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, care pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, iar pe de altă parte contracarează exercitarea cu rea-credință de către participanții la proces a drepturilor procedurale.

32. Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Edineț, sediul central a fost pronunțat, la 07 decembrie 2023.

33. Astfel, în condițiile speței începutul curgerii termenului de depunere a apelului este ziua imediat următoare datei calendaristice pronunțării dispozitivului hotărârii, adică ziua de 08 decembrie 2023, iar ultima zi fiind data de 09 ianuarie 2024, ora 24:00.

34. Valentin Filipciuc și-a exercitat dreptul de contestare a hotărârii instanței de fond în data de 12 ianuarie 2024, după expirarea termenului. Totodată, recunoscând omiterea termenului, a solicitat repunerea în termen, menționând că hotărârea a fost recepționată prin intermediul poștei electronice în data de 07 decembrie 2023, însă aceasta nu a fost corespunzător autenticată cu semnătură electronică, deci termenul pentru declarare a apelului nu poate fi considerat început din această dată.

35. Actele cauzei atestă cu certitudine, că avocatul Roman Stici, în calitate de reprezentant al lui Valentin Filipciuc, nu s-a conformat prevederilor art. 362, alin.(1) din Codul de procedură civilă și nu a depus apelul în termen.

36. Totodată, apelantul în temeiul art. 116, alin. (1) din Codul de procedură civilă a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, invocând faptul că termenul a fost omis, deoarece hotărârea judecătorească recepționată prin intermediul poștei electronice în data de 07 decembrie 2023, nu a fost corespunzător autenticată și anume semnată electronic, deci lipsește o comunicare oficială și validă. Astfel, termenul nu poate fi calculat de la această dată.

37. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind neîntemeiat acest argument, ori termenul de contestare a hotărârii instanței de fond este determinat de un singur eveniment și anume de la data pronunțării dispozitivului hotărârii și nu de la data comunicării așa cum invocă avocatul, prin urmare acest fapt nu constituie temei de repune în termenul de contestare a hotărârii.

38. În aceste circumstanțe se constată temeinicia concluziei instanței de apel privind omiterea nejustificată de către avocatul Roman Stici, în calitate

de reprezentant al lui Valentin Filipciuc, a termenului de contestare cu apel a hotărârii din data de 07 decembrie 2023 a Judecătoriei Edineț, sediul central, din motiv că apelantul și avocatul acestuia, cunoscând despre inițierea procesului civil împotriva lui Valentin Filipciuc, chiar și în condițiile în care consideră că hotărârea judecătorească nu i-a fost notificată corespunzător, fiind interesați în soarta soluționării litigiului în care Valentin Filipciuc are statut de pârât, trebuie să demonstreze un rol activ și să ia cunoștință cu materialele dosarului inclusiv cu dispozitivul hotărârii.

39. Mai mult, Portalul Național al Instanțelor de Judecată atestă faptul că instanța de fond a publicat dispozitivul hotărârea în data de 07 decembrie 2023, iar avocatul Roman Stici, cunoscând despre caracterul public al hotărârilor judecătorești și că acestea sunt publicate nu a depus diligența necesară de a lua cunoștință cu hotărâre și de a prezenta apelul în termen.

40. Prin urmare, este în afara oricărui dubiu că avocatul apelantului de la momentul pronunțării dispozitivului hotărârii, care corespunde cu comunicarea acesteia a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de acest drept procedural și a depune apelului în interiorul termenului legal.

41. În aceste circumstanțe, avocatul Roman Stici, care dispune de licență de avocat, prestează servicii de asistentă juridică calificată și cunoscând despre faptul pronunțării pe caz a hotărârii precum și prevederile legale referitoare la termenul și modalitatea de contestate a actului judecătorec, urma să depună diligență și să depună apelul în termenul prevăzut de art. 362, alin.(1) din Codul de procedură civilă, care este un termen de decădere și nu poate fi prelungit nejustificat.

42. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază, că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Prin urmare, neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

43. În urma celor constatate completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează, că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în modul expres prevăzut și în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

44. În corespundere cu prevederile art. 61, alin. (1) din Codul de procedură civilă avocatul Roman Stici, în interesele lui Valentin Filipciuc, urma să îndeplinească obligațiile cu bună-credință.

45. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenul prevăzut de lege, ori termenul de depunere a apelului motivat este imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestei condiții atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac. Prin urmare, nerespectarea termenului de declarare a apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al avocatului Roman Stici, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

46. Argumentul avocatului Roman Stici, precum că ambiguitatea legislativă referitoare la calculul termenului de apel, ar trebui interpretată într-un mod, care favorizează accesul la justiție și dreptul la apărare, este respins de către instanța de recurs, or, art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede expres că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, iar această reglementare nu necesită a fi interpretată.

47. Așadar, instanța de recurs, reținând art. 75, alin. (4) din Codul de procedură civilă, constată culpa avocatului Roman Stici la nedepunerea în termen a apelului.

48. Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

49. În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

50. Tot aici, instanța de recurs accentuează că, conform legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

51. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

52. În această ordine de idei, în cazul primirii apelului depus de avocatul Roman Stici, în interesele lui Valentin Filipciuc, pe rol, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de art. 6 și preambulul

Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil.

53. Astfel, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel just a respins cererea cu privire la repunerea în termen a apelului și restituit apelul depus de către avocatul Roman Stici, în interesele lui Valentin Filipciuc,

54. Iar, soluția adoptată prin încheierea recurată, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună-credință și în termen.

55. Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurent sunt declarative și lipsite de suport juridic, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de avocatul Roman Stici, în interesele lui Valentin Filipciuc,

56. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul depus de către Valentin Filipciuc, reprezentat de avocatul Roman Stici.

Menține încheierea din data de 15 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți, emisă în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Catol Lux” împotriva lui Valentin Filipciuc privind încasarea prejudiciului.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă